

κονίζετο μέλαν εἰς τὸ σκίῳφως τῆς ἀνατελλούσης ἡμέρας, μέχρι τῆς ὥρας, καθ' ἣν ἡ μακρὰ αὐτοῦ σκιαγραφία ἐξηφανίζετο ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτός, οἱ γενναῖοι οὗτοι εἰργάζοντο ἐσκυμμένοι, μὲ τούς ὤμους βεβρεγμένους ἐκ τοῦ ἰδρώτος, καὶ τὸ μέτωπον ὑγρὸν.

Πρὸς τὰς δέκα, ὑπὸ σκιάν ὅτε ἦτο ἥλιος, ὑπὸ στέγην ὅτε ἔβρεχεν, ἀνεπαύοντο, ὅπως φάγωσι τεμάχιον ξηροῦ ἄρτου, συνοδευομένου μὲ κρόμμυον ἐπιπεπασμένον δι' ἄλατος, καὶ ὀμιλοῦντες πάντοτε περὶ τοῦ υἱοῦ των.

— Σὲ τέσσαρα χρόνια ὁ Στάθης θὰ εἶναι εἴκοσι χρονῶν.

— Καὶ δὲν ἔχομεν παρὰ ἐξακόσιας δραχμαῖς!

— Θὰ πωλήσωμε τὸ σπῆτί μας... αὐτὸν τὸν χειμῶνα ἄς μὴ πιούμε κρᾶσι... πρέπει νὰ οἰκομήσουμε καὶ ταῖς ἄλλαις.

— Αἱ... θὰ ταῖς οἰκονομήσωμε, ἐπανελάμβανεν ὁ πατήρ, ἀναλαμβάνων τὴν ἀξίνην του.

Ἡ σύζυγός του τὸν ἐμιμεῖτο, καὶ εἰργάζοντο, εἰργάζοντο!...

\*

Ὅτε ὁ Εὐστάθιος ἐγένετο εἰκοσάτης, αἱ χίλια διακόσια δραχμαὶ εἶχον κατατεθῆ εἰς τὸν συμβολαιογράφον. Ὁ Θεὸς μόνον γνωρίζει πόσον ἰδρῶτα ἔχυσαν οἱ δυστυχεῖς γονεῖς... Καὶ ἐν τούτοις τὸ εἶχον λησιμονήσει.

Τὴν ἡμέραν τῆς κληρώσεως ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ ἐνεδύθησαν τὰ ἐορτάσιμα φορέματά των καὶ ἠκολούθησαν τὸν υἱὸν των καὶ τούς νέους κληρωτοὺς, τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, οἵτινες ἐπορεύοντο εἰς τὸ ἐπαρχεῖον.

Ἡ μήτηρ ἔλεγεν :

— Ἄν τοῦ πέση ὁ κληρὸς, ἔμποροῦμε νὰ βάλωμε ἄλλον εἰς τὴν θέσι τοῦ.

Ὁ Ἰωάννης ἐσκέπτετο :

— Ἄν τοῦ τύχη μὲγάλος ἀριθμὸς, ἔχομεν ἐξασφαλισμένον τὸ ψωμί μας.

\*

Ὅτε ὁ Εὐστάθιος ἔθηκε τὸν πόδα του εἰς τὴν πρώτην βαθμίδα τοῦ ἐπαρχεῖου, ὁ πατήρ τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ τῷ εἶπε :

— Μὴ φοβᾶσαι, παιδί μου, δὲν θὰ πᾶς στρατιώτης.

Τὸ τέκνον των εἰσῆλθεν. Ἐπὶ μίαν ὥραν οἱ γέροντες περιέμενον, κρατούμενοι ἐκ τῶν χειρῶν καὶ μειδιώντες, ὅπως ἀποφύγωσι τὰ δάκρυα. Ὅταν ὁ Εὐστάθιος ἐξῆλθεν, ἀμφότεροι ὁμοφώνως ἀνέκραξαν :

— Αἱ, λοιπόν ;

— Λοιπόν... μοῦ ἔτυχεν ὁ ἀριθμὸς ἐννέα !

Ἐπῆλθε στιγμιαία σιωπή, εἶτα ἡ μήτηρ εἶπε :

— Καλά... εἶναι ἄγαθον κακό, ἀλλὰ δὲν πειράζει, ἔμποροῦμε νὰ βάλωμε ἄλλον ἐς τὴν θέσι σου.

— Αἱ ! δὲν εἶναι μὲγάλο κακό, προσέθηκεν ὁ πατήρ. Δόξα σοι ὁ Θεὸς ἔχομε ἀκόμη γερά ποδάρια καὶ καλὰ μάτια, θὰ

δουλέψωμε ἀκόμη, καὶ ἔτσι τελειώνει ἡ δουλειά !

Καὶ οἱ γέροντες ἀνεχώρησαν εὐχαριστημένοι.

\*

Τὴν ἐπαύριον, ὅτε ὁ Ἰωάννης καὶ ἡ σύζυγός του ἐπέστρεψαν ἐκ τῶν ἀγρῶν, μᾶτην ἀνέμενον τὸν υἱὸν των διὰ τὸ δεῖπνον. Ὁ Εὐστάθιος ἐπέστρεψεν ἀργά, καὶ ὅτε εἰσῆλθεν, οἱ γέροντες τὸν παρετήρησαν ἐκπληκτοί. Ἦτο μεθυσμένος.

— Μπα ! Μιὰ ἡμέρα πέρασε ποῦ κληρώθηκες !... καὶ ἀπὸ τώρα... εἶπεν ὁ πατήρ.

Ἄλλὰ καὶ τὴν ἐπομένην, καὶ τὴν μεθεπομένην, καὶ καθ' ἑκάστην ὁ κληρωτὸς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν. Ὁ πατήρ ὠργίσθη...

Τέλος καὶ τὴν νύκτα ὁ υἱὸς δὲν ἐκοιμάτο εἰς τὴν οἰκίαν, εἶχον τέσσαρας ἡμέρας νὰ τὸν ἰδῶσι.

Τότε πλέον, ὁ πατήρ ἀνησυχῶν, τὸν ἐζήτησε παντοῦ. Ἐμαθεν ἐρωτῶν τοὺς ἐν τῷ κτήματι ἐργαζομένους, ὅτι ἀπὸ τῆς κληρώσεως ὁ Εὐστάθιος δὲν εἰργάζετο πλέον !...

Εἰς τὸ καπηλεῖον ἐπανεῦρε τὸν υἱὸν του.

— Πῶς, Στάθη ! τῷ εἶπεν, ἐδῶ πρέπει νὰ σὲ ζητῶ ; Εἶδές ποτε ἐδῶ τὸν πατέρα σου ;... Ἐμαθες πῶς ἔμποροῦμε νὰ μὴ σὲ ἀφήσωμε νὰ γείνης στρατιώτης καὶ γι' αὐτὸ μᾶς τὰ κάνεις αὐτά ; Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀνταμοιβή ; Εἴκοσι χρόνια τώρα, ἐγὼ καὶ ἡ μάνα σου παιδεύομαστέ γιὰ νὰ σὲ ἀναστήσωμε δὲν ἐγνωρίσαμε οὔτε Κυριακή, οὔτε γιορτή... Ἰσχυρῶς ἔμαθα τὰ πάντα. Μὲ τὸ χιόνι καὶ μὲ τὴ ζέστη δουλεύομε ἄσκυμνοι ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ... Ἡ μάνα σου ἔχασε δέκα χρόνια τῆς γιὰ νὰ γλυτώσῃ τρία δικά σου... καὶ ἐσύ... Στάθη, δὲν κάνεις ὅσων τίμιος ἄνθρωπος !...

Δάκρυ ὑγρᾶν τὰ βλέφαρα τοῦ πτωχοῦ νέου, ἀλλ' αἶφνης ἐγερεθεῖς :

— Καὶ ἔπειτα ;... μήπως σὰς ζήτησα ἐγὼ τίποτα !

— Ἀχάριστε, ἄθλιε, εἶπεν ὁ πατήρ προσβληθεῖς.

— Τι ; θέλεις νὰ κάμωμε ἀνησυχίας ἐς τὸ μαγαζί ;...

— Θέλεις νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ σπίτι, μεθυσμένος, ἄθλιε, τιποτένιε ;...

— Ἐγὼ τιποτένιος !... ἀνέκραξεν ὁ Εὐστάθιος, ὀρμήσας κατὰ τοῦ πατρὸς του.

Οἱ ἐν τῷ καπηλεῖῳ ἐπενέβησαν καὶ ὁ πατήρ ἀπεμακρύνθη λέγων :

— Ὁ ἄθλιος... νὰ κτυπήσῃ ἐμέ, τὸν πατέρα του... Ἀχ ! δυστυχισμένη μου γυναῖκα !

Ὁ Εὐστάθιος ἔπεσε σχεδὸν λιπόθυμος ἐπὶ τινος καθίσματος.

Ἦκούοντο οἱ λυγμοὶ πιεζόμενοι ἐν τῷ λάρυγγί του, καὶ δάκρυα ἔρρεον διὰ μέσου τῶν χειρῶν, δι' ὧν εἶχε καλύψει τὸ πρόσωπον.

\*

Ὅτε ὁ γέρον διηγῆθη τὴν λυπηρὰν ἐκείνην σκηνὴν εἰς τὴν σύζυγόν του, ἔκλαυ-

σαν ἀμφότεροι ἐπὶ πολὺ. Τέλος ἡ μήτηρ εἶπεν :

— Ἄς φύγῃ εἶναι νέος, θὰ ἰδῆς πῶς τὸ στρατιωτικὸ θὰ τὸν ὠφελήσῃ καὶ θὰ τὸν κάμῃ καλὸν ἄνθρωπον, θὰ βάλῃ γυνῶσι !... ἄς σκεφθοῦμε γιὰ τὸν ἑαυτοῦ μας... τὰ παιδιὰ εἶναι ἀχάριστα...

— Τὸ ἐγνωρίζω, μὰ ἰογάριζα πῶς ὁ Στάθης δὲν θὰ τὰ ἔμοιαζε.

\*

Τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεως τῶν κληρωτῶν, μόνον ὁ πρὸς μητρός θεὸς του ἠκολούθησε τὸν Εὐστάθιον. Μετὰ τεσσάρων ὡρῶν πορείαν, ὅτε πλέον ἐμελλε ν' ἀποχωρισθῶσι, ὁ Εὐστάθιος ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ του καὶ μὲ ὀφθαλμούς ὑγρούς καὶ φωνὴν συγκεκνημένην :

— Ἰδές με καλὰ ἐς τὸ πρόσωπο, θετέ μου, εἶπεν, εἶμαι ἄθλιος, ἀχάριστος, ὀκνηρὸς, τιποτένιος. Πόσο ἀπλοῖ ποῦ εἶσθε !... Νὰ ἐγνωρίζετε πόσο σκληρὸ ποῦ εἶναι νὰ κἀνὴ κανεῖς, χωρὶς νὰ θέλῃ, τὸν εὐχαριστημένο !... Νὰ ἐγνωρίζετε πόσο ὑπέφερα... ἄρρωστος τὴν νύκτα, κατακουρασμένος καὶ ἐλεεινὸς τὴν ἡμέρα, νὰ ἀνακατεῦμαι μὲ ἀνθρώπους, ποῦ τοὺς σιχαίνομαι... καὶ νὰ εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ προξενῶ δάκρυα ἐς τὸν καλὸν μου πατέρα... τὴν δυστυχισμένην μου μητέρα... Νὰ ἐγνωρίζετε πόσο τοὺς ἀγαπῶ !...

— Γεγνῆτε λοιπὸν τοὺς ἐλύπησες ;

— Γεγνῆτε ; γιατί εἶμαι εἴκοσι χρονῶν, ἐνῶ ἐκεῖνοι εἶναι ἐξήντα καὶ περισσότερο... γιατί δύο ἢ τρία χρόνια νὰ δουλέψω ἐς τὸ στρατιωτικὸ δὲν θὰ μὲ ζημιώσουν, δὲν θὰ πεθάνω... γιατί εἶναι τώρα καιρὸς νὰ δουλεύουν οἱ γονεῖς μου λιγώτερο. Ποτέ τους δὲν θὰ ἐσυμφωνοῦσαν νὰ μὲ ἀφήσουν στρατιώτη... ἔπειτα, ἂν κανένας ἀπὸ τοὺς δυὸ ἄρρωσθήσῃ, θὰ ἔχουν χίλις διακόσιαι δραχμαῖς ἐς τὸ συρτάρι τους... τάχα ἀξίζουν τόσο τὰ δύο ἢ τρία χρόνια τῆς ζωῆς μου ;... Κλαῖς... βλέπεις λοιπὸν πῶς εἶχα δίκην ; Ἐμπρὸς λοιπὸν, φίλησέ με... καὶ γιὰ κείνους ἀκόμη... καὶ πᾶς τους ὅτι τὸ παιδί τους δὲν θὰ χαθῇ, θὰ τὸ ἰδοῦν κάλι... Ἐχε γεια !

\*

Ὁ Εὐστάθιος ἦτο ἤδη μακρὰν, ὅτε ὁ θεὸς του μειδιών, ἐσπόμενος ἀκόμη τοὺς ὑγρούς ἐκ τῶν δακρῶν ὀφθαλμούς του.

[Κατὰ τὸ γαλλικόν].

Δ. Γ. Π.

## ΤΟΙΣ ΚΚ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙΣ ΗΜΩΝ

Λήγοντος τὴν 31ην Ὀκτωβρίου τοῦ Α' ἔτους τῶν Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων, παρακαλοῦνται οἱ κκ. Συνδρομηταὶ ἡμῶν, οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐξακολουθήσωσιν ὡς τοιοῦτοι καὶ κατὰ τὸ Β' ἔτος, νὰ ἀποστείλωσι τὴν συνδρομὴν των πρὸ τῆς 31ης Ὀκτωβρίου, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ διακοπὴ τοῦ φύλλου.

Ἐξ τε τούτων συνδρομητῶν, τοὺς ἀνανεύοντες τὴν συνδρομὴν των, καὶ εἰς τοὺς ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου ἐγγραφόμενους νέους, ἀποστέλλομε δωρεὰν τὸ διήγημα τοῦ κ. Γρηγορίου Δ. Ἐσνοπούλου :

## ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΙΑΔΡΑΧΜΟΝ ΕΠΑΘΛΟΝ